

שופטים (424)

חינם זו מריבות הדדיות אלה, הן הן הגורמות לסבלותינו ופגעינו הרבים. **ספר "מענה של תורה" בשם המגיד מקלם**

ולא ירבה לו נשים ולא יסור לקבו (יז.יז)
במדרש (שמו"ר ו): באותה שעה שנשא שלמה המלך נשים, עלתה יו"ד שב"ירבה" ונשתתחה לפני הקב"ה וכו', הרי שלמה עומד ומבטל אותי וכו'. מדוע דוקא אות יו"ד באה בטענה ולא שאר האותיות שב"ולא ירבה"? מבארים בספרים, כי שלמה המלך היה מזרעה של רות שבאה ממואב, ויש שעוררו על כשרותו כי אסור למואבי לבוא בקהל ה" (דברים כג. י) אך חכמים דרשו "מואבי ולא מואבית", והכשירו את דוד לבוא בקהל. א"כ הלימוד הוא מאות "יו"ד", ובזכות אות "יו"ד" הכשירו אותו, על כן דוקא אות "יו"ד" באה בטענה, הרי בזכותי הותר שלמה לבוא בקהל, ועכשיו הוא מבטל אותי.
ספר "שיח הפרשה"

ונחלה לא יהיה לו בקרב אחיו ה' הוא נחלתו (יח.ב)
 על פסוק זה, המדבר על שבט לוי, כותב המדרש: זה נחלת חמשה. ורש"י על המקום הביא מדרש זה, וכתב: ואיני יודע מה הוא! והרבו המפרשים ליישב מדרש זה, כל אחד בדרכו. אך נראה ליישב, שהרי יוסף נטל חלק כפול בנחלה יותר משאר שבטים. ונראה שהסיבה לכך היא משום שציקר הרצון של יעקב אבינו להינשא, היה לרחל, ויוסף בכור רחל הוא, לכן החלק שניטל משבט לוי, הועבר לשבט יוסף, שהרי בכור מקבל פי שנים. אך א"כ יאמרו שבט לוי: מדוע שבט יוסף נטל את חלקו הנוסף בנחלה אחת? הלא הסיבה שיוסף נטל חלק נוסף היא משום שרחל היא העיקר ולא לאה, א"כ יטול שבט יוסף חלק קטן מנחלת כל שבט ושבט מבני לאה! ולכן אומר הפסוק: **"ונחלה לא יהיה לו"**, לשבט שירש את נחלת שבט לוי, הלא הוא שבט יוסף, **"מקרב אחיו"** של לוי, ועל זה אומר המדרש: **"זו נחלת חמדה"**, כלומר נחלת חמשה השבטים אחי לוי, בני לאה, וזאת משום ש"ה' הוא נחלתו".

רב יהונתן אייבשיץ בספרו "תפארת

יהונתן"

מושגי עם ישראל בניצחון המלחמה
ונגש הפהן ודבר אל העם: וכו'... אל ירף לבבכם אל תיראו (כ. ב. ג)
 להלן נאמר שהשופטים מדברים על העם ואומרים להם: **"מי הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו"** ופירש רש"י שלדעת רבי יוסי הגלילי הכוונה בזה לירא מעבירות

שופטים ושופרים תתן לה בכל שערך אשר ה' אלהיך נתן לה לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק (טז.ח)
 לכשיבא הקב"ה ויוכיח כל אחד ואחד לפי מה שהוא (בראשית רבה צג.י). יש להבין, מדוע הציווי למנות שופטים ושופרים נאמר בלשון יחידי? אומרים בעלי מוסר, שכאן רמזה לנו התורה, שכל אדם צריך להעמיד שופטים ושופרים על דרכיו ומעשיו, האם הם על פי חוקי התורה או לא. שמעתי לפרש, שרמוז כאן לימוד נוסף, והוא, שגם השופטים והשופרים שצריך האדם להעמיד על עצמו, יעמידם לפי היכולות והכוחות שחנן אותו הבורא. כל אדם ואדם נמדד אצל הקב"ה לפי הכלים שניתן בהם, ורק לפיהם על האדם לשפוט את עצמו. יכול להיות שמעשה מסוים אצל אחד הוא עוון, ואצל זולתו לא נחשב עוון, וכן להיפך בעשיית מצוה. וזהו מה שאמרה התורה: **"שופטים ושופרים תתן"**, איך תתן אותם? **"לה"**, לפי הכלים והכוחות שלך. וכן הוא מפורש במדרש: לכשיבא הקב"ה ויוכיח כל אחד ואחד לפי מה שהוא.
ספר "להתענג בתענוגים"

על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת לא יומת על פי עד אחד (יז.ו)

נראה לפרש בדרך דרוש, דאיתא במדרש (ירושלמי מכות ב. ו): שאלו לחכמה חוטא מה דינו אמרה חטאים תרדף רעה, שאלו לנבואה, ואמרה נפש החוטאה היא תמות, שאלו לתורה אמרה יביא קרבן, שאלו להקב"ה אמר יעשה תשובה ויתכפר. וזה שאמר הכתוב: **"על פי שנים עדים"**, דהיינו לפי דעת החכמה והנבואה, יומת המת, חייב החוטא מיתה, והיינו אף בזמן שבית המקדש היה קיים כי לדידהו לא מהני קרבן, או **"או שלשה עדים"**, דכשאינן בית המקדש אז גם לפי עד שלישי דהיינו לפי התורה הקדושה ימות המת דהא אי אפשר לו להביא קרבן, אבל **"לא יומת על פי עד אחד"**, דלפי אחד הוא אלוקינו ה' אחד לא ימות החוטא אלא יעשה תשובה ויתכפר לו.

פי יפלא מקדך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבת בשערך (יז.ח)

אם לפלא יהיו בעיניך המשפטים והיסורים האכזריים הבאים על ישראל **"בין דם לדם"**, ותשאל: למה דם ישראל הפקר הוא ונשפך כמים. **"בין דין לדין"**, למה דינים וגזירות חדשים מתרגשים ובאים על ישראל יום יום? **"נגע לנגע"**, למה פגעים ונגעים חדשים מתרגשים ובאים על ישראל יום יום? אם זה יפלא ממך, להוי ידוע לך כי כל זה בא מחמת: **"דברי ריבת בשערך"**, בגלל המריבות והמדנים אשר בערי ועירות ישראל. שנאת

ותופסים אותו ומוסרים אותו לב"ד. וכ"כ רבינו בחיי ז"ל: שמעתי כי בנבלת גוף העגלה נעשה תולעת בדרך הטבע שהולכת והורגת הרוצח באשר הוא שם והנה זה מאצילות שר הנחל והיא מנפלאות סתרי הטבע, ומדבריו משמע שהתולעת הורגת לרוצח.

מטעמי שולחן שבת בשם "עיר מקלט שופטים"

הלכה: הפסק שינה ותפילה לברכת הריח
מי שהריח בבשמים לפני התפילה וחוזר ומריח שוב אחרי התפילה, אינו חוזר ומברך, דתפילה אינו מהווה הפסק לברכת הריח כשם שאינה מהווה הפסק לאכילה ושתייה. כמו כן אם הריח בבשמים וישן ורוצה שוב להריח, אם זו שנת עראי אינה מהווה הפסק ואם זו שנת קבע הרי הפסק וחוזר ומברך, וכדין הפסק שינה באמצע אכילה ושתייה.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: כשאתה במורד, הרבה ישמחו לתת לך דחיפה
ספר "שמחה"

חקירה: קנין מגוי: הגוי מקנה לישראל, או שהגוי רק מסתלק מהחפץ והישראל קונה אותו. (צפנת פענח כללי התורה והמצוות: הגוי מסתלק) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: אוכל ודעת
רב בישראל אמר פעם לסוחר זרזי וממולח, שהשקיע את כל כשרונו ותבונתו במסחר: התדע מה ההבדל בינך לבין אדם הראשון? הלה הוא אכל מעץ הדעת כדי להשיג דעת, ואילו אתה משקיע את כל הדעת כדי להשיג אוכל!

ספר חר וחלק חלק א'

שבת שלום

יצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדים קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, סנדרין אסתר בת מרים, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אוזיה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזיל לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה, מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה, דוד בן מרים, פליקס סעירי בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתריה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מול אדסה בת גבי זורגנה, אברהם בן אסתר.

שבידו. צריך להבין את חלוקת התפקידים, לכאורה לדבר לעם שלא ייראו צריכים היו השוטרים לדבר אתם ואילו הדיבורים לגבי העבירות היו הכהנים מנהיגי העם הרוחניים צריכים לומר להם? ביאר **הגאון רבי ברוך סורוצקין זצ"ל**: אלו מושגי עם ישראל, כאשר מדברים שלא לפחד אין הדיבור מצד הכח הצבאי הגדול של החיילים, כי לא בכח ולא בחיל גוברים, אלא הכהן שהוא המנהיג הרוחני הוא שצריך להסביר שהשי"ת עמם ולכן ינצרו ואילו כאשר מדברים על חיילים עובדי עבירה המנהיג הצבאי הוא שמרגיש בחוש שסכנה לצבא שאדם כזה ימיס לבב החיילים ולכן הוא מבקש מחיילים כאלו לעזוב תיכף את המערכה כדי שלא לסכן המלחמה.

אתם קרבים היום למלחמה על איביכם (כ.ג.)
ידוע תדעו שאין הלוחמים עמכם אחיכם רק שונאיכם אם תפלו בידם לא ירחמו עליכם (סוטה מב.)

עיקר גדול במלחמה, הוא להכיר את האויב, את כוחו, את שנאתו ונחישותו, לכן הסבירו חז"ל שאסתר המלכה אמרה: איש צר ואויב (שמו"ר לח.ה), אויב, זה המן, כי היא הכירה, שהוא המתנגד האמיתי שלה. לכן מצינו במחית עמלק שמלבד המצוה של תמחה זכר עמלק, שזו התוצאה, אבל התחלת המצוה היא **"זכור את אשר עשה לך עמלק"**, כי על ידי זה תיעשה מתנגד אליו, כשתבין שהוא המתנגד לך בעצם ורוצה בהשפלת כבודו של הקב"ה. כך גם במלחמת היצר הרע, חשוב שנדע את היצר, דרכי פעולתו ונסינותיו התמידיים להפילנו יום יום, שעה שעה ברשתו.

הִירָא וְרַף הַלֵּב (כ.ח.)
רבי יוסי הגלילי אומר: **"הִירָא וְרַף הַלֵּב"**, וזה המתיירא מן העבירות שבידו (סוטה מד.). לכאורה תיבת **שבידו** היא כשפת יתר, די לומר: **"הירא מן העבירות"** ותו לא? ב"ילקוט המאירי" כתב דייק לומר **"בידו"**, לומר דוקא עבירות **"שבידו"**, כגון גזל והונאה חוזר מעורכי המלחמה, אבל עבירות שבין אדם למקום לא, דאי מתיירא מהעבירות כבר הרהר תשובה בלבו ונחשב כבר לצדיק גמור. **"הבן יהודה"** ביאר באופן נוסף: ידוע שהחוטא נרשמים עוונותיו בשרטוטים שבידו ומצחו. ובאותו יום שחטא ממש אין הרושם ניכר, רק אם לא עשה תשובה ביום ההוא, אז יהיה ניכר רושם העבירות בידו ומצחו, עד שיעשה תשובה. לזה אמר: **"המתייר מן העבירות שבידו"**, רצונו לומר שעדיין רושם שלהם ניכר בידו כיון שלא שב.

וְלִקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהוּא עֶגְלַת בָּקָר (כא, ג.)
בספר מאירת עינים כתב ששמע מפי איש נאמן ומקובל הנס הגדול הנעשה בעגלה ערופה שאחר כמה ימים שנערפה יצא ממנה תולעת גדולה ואותו תולעת הולכת אחר הרוצח ונדבקת בבגדו ואין בריה יכולה לעקרו מבגדו עד שיתמהו האנשים הרואים, והדבר מתגלגל ובא לפני חכמים יודעים הסוד, ומכירים שהוא הרוצח

